

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anu III. N. 136.

Constanța, Duminică 17 Septembrie 1895.

20 bani număr

Constanța 16 Septembrie 1895

Cuvântarea M. S. Regelui

Dăm astăzi locul de onoare strălucitului discurs rostit de Majestatea Sa Regele cu prilejul inaugurării podului peste Dunăre :

Intruniți aci pe țărmul Dobrogei, de apururea unită prin sângele vitejilor noștri și din nou făurită printr'un lanț de fer cu România, serbăm un eveniment așteptat cu nerăbdare de țara întreagă, care va găsi un răsunet puternic departe peste hotarele sale.

Săvârșirea podului peste Dunăre, dorit de un sfert de veac de Mine, este astăzi un fapt împlinit, și uriaș se ridică înaintea noastră această falnică operă, ca o marturie vădită a tăriei Regatului.

Geniul omenesc, în care se resfrâng avântul și progresul puternic al României, a învins toate greutățile, a înlăturat toate piedicile pentru a executa o lucrare traică și neperitoare, care trebuie să arate lumii că vrednic este poporul român de frumoasa sa chemare la gurile Dunărei și pe pragul Orientului.

Monumentele sunt istoria viue a popoarelor; până astăzi urmele lui Traian nu s'au șters. Cine nu vorbește de podul său de la Severin? Sa dea Dumnezeu ca al doilea pod stabilit după mie de ani pe Dunărea de jos să mai trăiască veacuri spre a povesti generațiunilor viitoare din neam în neam că numai prin jertfe, înpte și o muncă statornică Statul român a putut fi întemaiat.

Mândru pot fi dar că sub domnia Mea s'a conceput și s'a isprăvit prin inginerii noștri acest

măreț pod, care va atrage o însemnată parte a comerțului european pe căile noastre ferate, fiind că astăzi stăpânim linia cea mai scurtă între marile Nordice și țările din Orient.

Aruncăm acum o privire mai departe pe mare, pe această nemărginită cale de apă, unde se încrucișează nenumăratele drumuri ale mișcării întregii lumi, care răspândesc bogățiile asupra națiunilor.

Prin portul de la Constanța, podul de peste Dunăre ne deschide această cale largă, care va spori într'un mod neașteptat relațiunile noastre comerciale și va asigura dezvoltarea noastră maritimă. Steagul României, care este deja cunoscut în porturile din Europa, în curând va falfăi și în țările cele mai depărtate ale universului, ducând cu densul renumele scumpei noastre Patrii.

Cu inima plină de bucurie exprim această convingere în fața acestei impunătoare adunări, în fața uriașului nostru pod, pe care îl privesc ca cheia de aur a unui viitor strălucit, mulțumind calduros tuturilor acelor care au contribuit la marea isbândă ce se sărbătorește astăzi de noi cu atât de adâncă satisfacție.

Mulțumesc de asemenea pentru cuvintele așa de bine simțite și așa de măgulitoare pentru Mine, mulțumesc corpului tehnic pentru rîvna și hărnicia ce a desfășurat în numeroasele lucrări publice săvârșite în cursul celor din urmă ani și care găsește azi cea mai frumoasă răsplată în podul de peste Dunăre.

Fericit sunt că, înălțit oaspeți și Domniile-Văstre toți sunteți martori la această memorabilă zi, care înseamnă o nouă epocă în istoria dezvoltării noastre economice, și sunt sigur că veți

uni cu Mine în strigarea de: *Să trăiască iubita noastră Românie, al cărei avânt nimeni nu'l mai poate opri în drumul mărireii și al pro-pășireii!*

PADURILE DOBROGEI

Studiu asupra sistemului de exploatare

DE

PETRE GRIGORESCU 5

SILVICULTOR

(Urmare).

Vom menționa și aci, că pădurile particulare inclusiv arboretul cădută pe pământurile cu tapiț, sunt prea neluate și nu sunt puse în exploatare, și dar statul singur rămâne debitant de tot felul de lemne.

1. În prevedere că locuitorii dela țară mai întrebuințază stuf, țizic, rădăcini și alte produse lemnoase, ale grădinilor și viilor, admitem pentru cei 11,410 contribuabili numai câte 3 stăgenți cubici de fiecare familie, cât se dă unui silvicultor pentru încălzitul cancelariei total 34230 st.

2. Pentru 5780 familii de la orașe admitând că se întrebuințază aci și cărbunele de pământ și că locuitorii sunt mai cumpătați din cauza scumpetei lemnelor punem câte 2 st. . . 11560 st.

2 Lemne de foc, cărbuni și mangal pentru diferite industrii, să punem pe an, inclusiv cu cele ce trec în județul Constanța . . . 3000 st.

4. Lemne de lucru pentru facerea și repararea caselor, grajdurilor, înprejmuri, instrumente, araci de vie etc. inclusiv cele ce trec în Constanța, să admitem câte un sfert de stăgin de contribuabil (rotund) 4300 st.

Aceste cifre adunate ne dă totalul consumațiunii pe an 53210 st. c

care calculați a 12 fr. (media prețurilor curente), -ar trebui să aducă Statului un venit brut de 638,520 lei pe an.

În socotială făcută n'am cuprins combustibilul ce se consumă de armată și autorități, nici materialul ce iese din Dobrogea.

Sunt în interiorul pădurilor din Tulcea 20 sate și 4 monastiri; iar împrejur alte vreo 36 sate și două orașe Babadagh și Issaceea, al căror locuitori au zilnic trebuințe de a le strebate, și cel puțin pe jumătate atâtea în plasa Silistra-Nouă și de-a-lungul Dunării.

Totă populațiunea Dobrogei, ce trebuie să apropie suma de 200,000 suflete, considerând și pe cea nestabilă, se aprovizionează cu lemne numai din pădurile statului, afară de câte-va corăbii ce se descarcă în porturi în fie-care an.

Regimul și exploatarea pădurilor în cei din urmă zece ani.

Prima impresiune și hotărîrea luată de serviciul silvic român. Tariful găsit în vigoare de prețurile lemnelor. Modificările aduse până în anul 1882. Unificarea prețurilor pentru lemnele de foc, uscate sau verzi din tariful pe 1882. Consecințele acestei unificări. Reforma încercată în 1884. Tratamentul și tariful impus. Reflecțiuni generale asupra noului tratament.

Ancheta din 1885. Propunerile de amenajare și tratarea pădurilor. Modalitatea vânzării și prețurile lemnelor pe viitor. Noile modificări rezultate. Tariful de prețuri și condițiunile de estragere din parchetele înființate, lucrător actualmente. Obiecțiuni asupra noului tarif.

Descrițiunea terminată. vom espune acum măsurile luate de stat pentru a gospodări pădurile. Trebuie recunoscut de la început, că nu era de loc lucru ușor a inaugura un regim nou într-o țară, unde a domnit până aci cea mai odioasă destrăbălare.

Nu era aci treabă de savanți, nici de teorii de grădinarit etc. Questiunea, încă nedeslegată, era de a să găsi soluțiunea problemei: Cum în împrejurări ca cele descrise, ce nu se puteau modifica de nimeni, cum impact interesele unei populațiuni abia puțin cunoscute și neasimilate, cu interesele generale ale presintului și viitorului, și cu acele ale proprietății?

Pe lângă că ar fi fost imposibil, din cauza numărului și calității agenților inferiori, ce se puteau recruta, ar fi fost poate chiar periculos a rupe în pripă cu toate deprinderile trecutului și a introduce de odată rigurositatea vreunui regim forestier, ast-fel după cum l'ar fi cerut interesele proprietății, și după cum l'ar prescrie codicele silvic Negreșit că, pentru un moment, trebuia să se continue cu sistemul mostenit, ceea ce s'au și făcut, și care, pe lângă unele modificări, durează și astăzi,—dovadă că problema a fost și este încă foarte grea.

Pentru a împăca toate cerințele, se cerea un studiu serios, aprofundat, ce pare a fi început abia în anul 1885, când tariful împreună cu condițiunile de estragerea lemnelor au fost așezate pe baze oarecum mai temeinice.

Pe de o parte, împrejurarea că tot domeniul păduros era proprietate exclusivă a statului, și că trebuințele crescânde ale populațiunii trebuiau servite cât mai estin neapărat și continuu cu material, pășune, locuri de arătură și fânețe etc, iar pe de altă, perspectiva delimitării pământurilor posedate de locuitori cu tapiuri, justifică într-o măsură întârzierea. Dacă mai punem acum nestabilitatea și metoda comod al espedientelor, de ași pe mâne, din nenorocire așa de usitate în serviciul silvic - dobrogean, nu e mirare că provisoratul exploatărilor a durat atât de mult, și că nici până astăzi nu s'au putut găsi condițiuni propice și echitabile de administrarea acestor bunuri locuitorilor.

Sub regimul mostenit, tăierea lemnelor era permisă în toate masivele, după cum s'a mai dis.

Administrațiunea militară rusă, ne având timpul material a introduce ordinea în păduri, a făcut de o cam dată ceea-ce trebuia și putea face. Vădând deprinderea locuitorilor și enormele cantități de material uscat, despre care am vorbit altă dată, și pus tacse oarecum protecționiste pe lemnăria verde, iar uscăturile le-a lăsat cu prețurile cele mai reduse, fie că ele se întrebuințau pentru construcțiuni, sau combustibil.

Iată tariful de prețurile lemnelor lucrător la intrarea Românilor în Dobrogea.

TARIF DE PREȚURILE CU CARE SE VAND LEMNELE ÎN DOBROGEA.

Felul Lemnelor	No. cur.	Prețul în bani rom.		Dimensiunea		Prețul în bani rom.	No. cur.	Felul Lemnelor		No. cur.
		Lei	B.	Lungimea	Grosimea			Lei	B.	
Acsul sau valul pentru mori	1	25	—	—	—	—	11	100 nucle de alun p. tr. cotețe de pescărie	11	
Crângul, stâlpol sau malca	2	10	—	—	—	—	12	100 ostrețe de alun	12	
Stâlpi unghulari pentru mori	3	0	60	1	5-9	—	13	Un car marfa și parti p. tr. îngrădituri.	13	
Brezele arpelor pentru mori	4	0	40	1	4	—	14	Doge pentru butoie mară bucată	14	
Ulm, frasin, mesteacăn și stejar pentru căruțe	5	0	60	1	5-8	—	15	Doge pentru butoie mică bucată	15	
Oși pentru care de fie-care bucată	6	0	20	—	—	—	16	Dreptul de a arde cărb. din lemne uscate	16	
Lemne uscate pentru construcții de case	7	0	40	—	—	—	17	Idem din lemne verzi	17	
Diferite lemne verzi	8	0	60	1	6-8	—	18	Căruța de uscat. de foc pentru vânzare.	18	
Un car nucle pentru gard și araci	9	0	40	—	—	—	19	Drept de a lua uscat. de foc pe an de casă	19	
Cercuți de alun pentru o sută bucați	10	5	—	—	—	—	—	—	—	

«Pentru lemnul a cărui grosime întrece 5 versoce, se va percepe peste cele indicate în paragrafele 3 și 5 de fie-care versoc lungime de un arșin 10 bani. Idem la cele indicate la No. 8.»

N. Aut Arșinul este 0-m. 68 iar versocul 0-m, 0.25. Grosimea era aceea a secțiunii pătrate (cam a 5-a parte din circumferință).

Reiesă din întocmirea acestui tarif, ca măsură culturală: estragerea din păduri a uscăturilor vătămătoare creșterii și dezvoltării masivelor, iar ca măsură economică și financiară, îndestularea publică și prefacerea în bani a unui material colos, destinat putrediciunii.

Ca detalii n'am avea de criticat aci de cât scumpetea alunului și ef-

tinătată osiilor, care este știut, că se confecționează din despicături de arbore gros

(Va urma).

Toastul d-lui C. Olănescu

La banchetul de la Cernavoda, d. C. Olănescu, ministru al lucrărilor publice, a pronunțat toastul următor, despre care vorbim la darea de seamă:

Sire,

Se apropie 18 veacuri de când valurile măreței Dunăre au fost subjugate pentru întâia oară. Astăzi, un mare Domn din apus a zidit podul său de piatră, ca să zamislească neamul românesc și să scrie numele în cartea nemuririi.

Asta-ți, Majestatea Ta, venit tot din apus, înfrângi pentru a doua oară cu piatră și cu fier falnicul fluviu ca să asiguri, pentru tot-d'a-una, pacea și prosperitatea Regatului, pe care cu vitejie și înțelepciune l'at întemeiat în acea vale pe care a smuls-o barbariei Impăratul Traian,

Ast-fel se leagă firul întrerupt al istoriei și se amestecă în admirația și recunoștința noastră chipul lui Traian, întemeietorul, cu al lui Carol reînviătorul, și unul și altul viteji și biruitori în războaie, și unul și altul mari și spornici ziditori de monumente, fală a vremurilor lor.

Gloria împăratului roman strămoșii noștri au nemurit, o în colona de piatră din Roma, și în trofeul, pe care tot aci, tot pe acest pământ al Dobrogei, l'au așezat, dovadă a adâncilor cuminții care au înțeles importanța țerei cucerită de Traian pentru împărăția romană și a malului drept al Dunărei pentru noua provincie.

Slava Majestaței Tale, se va nemuri de urmașii noștri pe tot pământul României, precum stă întipărită în toate inimile noastre dragostea către Majestatea Ta Nicăieri însă mai mult de cât în această parte a Regatului, pe care, după 400 de ani de despărțire dela trupul Patriei, a fost dat Majestaței Tale să o alipească iarăși, și pentru tot-d'a-una, la carona acelor Voevođi cari cu mândrie și înaltă prevedere puneau în titlurile lor și

pe a cela de stăpânitor al Dobrogei.

Nimic n'a lipsit, Sire, Domni-Majestaței Tale. Ai cucerit neamul și ai înființat Regatul, ai înzestrat România cu drumurile de fier, și asta-ți ai deschis drumul la mare, acel drum, fără de care niciun neam până acum n'a putut întemeia putere trainică.

Fericit și biruitor ai fost în războaie, Sire, fericit și biruitor în timp de pace. Fericit și biruitor, pentru că în tot-d'a-una ai avut o nemărginită încredere în supușii Majestaței Tale. Cu ostașii Țerei ai învins în câmpiile Bulgariei, cu meșterii Țerei ai ingenuchiât Dunărea.

De aceea, Sire, încrederii nes-trămutate a Majestaței Tale răspunde credința neșarmurită a Națiunii, și din Carpați până la Mare, din tot locul, răsună un singur strigat :

Să trăiești, Sire!

Să trăiască M. S. Regina!

Să trăiască dinastia noastră!

Cronica Săptămânei

În fine marea operă a legării occidentului cu orientul s'a încheiat. La 14 curent s'a făcut inaugurarea podului «Repele Carol I» cu cea mai mare solemnitate ce s'a vădut până acum în țară, în prezența Majestaților Lor Regele și Regina. Altețele Lor Regale principele Ferdinand și principesa Maria, împreună cu oaspeții Lor iluștrii Altețele Lor ducele și ducesa de Meiningen, Alteța Sa principele Leopold de Hohenzollern cu fiul său Wilhelm și suitele lor, a corpului diplomatic, miniștrilor, reprezentanților Corpurilor Statului, ai presei streine și pământene și a unui public venit din toate părțile țerei în număr de peste 20,000 suflete.

Serbarea a ținut de la orele 12 când a sosit trenul regal, până la orele 6 seara, când Majestațile Lor împreună cu suitele s'au coborât dela banchet pe bordul vaporului Orient, unde au rămas peste noapte până a doua zi când au plecat la Constanța.

Punctul culminant al serbării a fost trecerea peste pod a celor 15 locomotive, a căror șuere împreună cu sunetele sirenelor dela vapoarele ce staționau în portul Cernavoda, cu bubuitul tunurilor dupe deal și din canoniere, cu sunetul trîmbițe-

lor, tobelor al muzicilor militare și aclamațiunile mulțimii produceau un concert imposibil de spus și de descris.

Banchetul la care au luat parte vre-o 400 persoane, a ținut până la orele 6 seara. La mijlocul mesei de onoare presida M. Sa Regele, având în față pe d-lu ministru Olănescu. La partea dreaptă a mesei presida M. Sa Regina, având în față pe d. Duca, directorul general al C. F. La jumătatea părții stânga a mesei presida Alteța Sa Regală principesa Maria, având în față pe d-l Anghel Saligny directorul lucrărilor, iar în dreapta și în stânga MM. LL. și A. S. erau iluștrii caspeți. Mitropolitul Primat, miniștrii cu hojiile lor și cei-l'alți înalți demnitari ai Statului.

S'au ținut trei discursuri de d-nii Duca, Olănescu la care au răspuns M. la Regele. ast-fel după cum le publicăm mai sus.

Masa populară, la care s'a cheltuit vre-o 100 berbeci, n'a profitat de cât lucrătorilor streini aflați la Cernavoda. Fiind și de post, țărâ-nimea română s'a ales cu câte 10 bani și o oală cu vin, câți au putut străbate până lângă distribuitori. Ceea ce prevedeam s'a întâmplat. Dintre turei au luat foarte puțini parte la această serbare, mai numai delegații comunelor mahomedane.

Reu a făcut direcția lucrărilor că n'a ținut seamă de observația noastră, de a fi făcut și un chioșc pentru cafele, cel puțin, *giaba cafe*, cum se dice în turcesce. Ziua a fost foarte frumoasă, serbarea strălucită, fără nici un accident, fără nici un incident de importanță, nu însă și fără incomoditatea câte unui obraznic, care, nechemat, vrea să mănânce la praznicul împărătesc.

Vineri la 15 orele 10 dimineața Majestațile Lor au sosit în Constanța, unde au fost primite la gară de d-nii miniștrii cu dămnele, de d-nii consuli cu soțiile, de autoritățile locale și d-nii ofițeri din garnizună. S'au oferit M. S. Reginei și Principesei Maria mai multe buchete de flori de dămnele prezente, vre-o 12 la număr locale, între cari 4 dămne turce, de care M. Sa Regina a rămas foarte satisfăcută. Prezentând tradiționala pâine și sare, d-l Primar a ținut o scurtă dar bine simțită alocuțiune, arătând fericirea ce o simt orașenii pentru vizita M. S. Reginei, care pentru prima dată vine în Constanța. Mulțumind M. Sa a invitat autoritățile la Palatul Regal.

După prezentările din salonul gării, cortegiul regal a pornit în aclamațiunile mulțimei spre Catedrală, parcurând stradele Carol, Piața Independenței, stradele Română, Remus-Oprean și bulevardul.— La biserică au asistat toți d-nii miniștrilor și alte persoane de distincție, oficiind Em. Sa Episcopul Dunării de jos.

Recepțiunea a avut loc în sala mare a hotelului Carol I în ordinea stabilită aici pe loc. Consiliul comunal i-a revenit *penultima onoare* a decă după toți funcționarii Statului.

După terminarea recepțiilor a avut loc prânzul regal, la care dintre cetățeni, consilieri comunali, județeni și membri ai Camerilor de Comerț, au luat parte 7 persoane: d-nii Coiciu primar, Papaianopulo ajutor și Abdula Hagi Zait consilier comunal, d-nii Colonel Vasilescu, Ali Cadir, Octavian Șeitan consilieri județeni, d-lu Nicolaescu președintele Cam. de Com. și *notabilul* d. Ali Riza, arendașul moșiei comunei, restul funcționarii, pe cari Turcii îi numea: *Padișahin Murtallari*, a căror însemnătate o vom da în numărul viitor.

După prânz MM. LL. au vizitat

portul cu bastimentele M. Sa Regina cu restul suitei au făcut o preambulare în Mare, iar M. Sa Regele a vizitat autoritățile, școlile, spitalul, areștul de unde a grațiat 6 condamnați, și manutanța militară. Seara orașul fiind luminat peste tot MM. LL. cu celelalte persoane princiare au făcut pe jos o preambulare pe bulevardul Elisabeta, în port, și în piața Independenței, însoțite de o lume întreagă.

Sâmbătă la orele 9 a. m. Maiestățile Lor s'au coborât din nou în port pe vasul Mircea și Elisabeta unde M. Sa Regina a dat soldaților 500 lei după care au plecat.

În drum spre gară, Maiestățile Lor au vizitat bisericile armeană, greacă și giamică principală, unde erau postați copiii școlilor, iar de aici s'au îndreptat spre gară, unde așteptau d-nii miniștrilor, autoritățile și un numeros public M. Sa și-a luat rămas bun, exprimând cea mai adâncă satisfacție de primirea ce Li s'a făcut, însărcinând pe d-lu Primar a comunica orașenilor mulțumirile MM. LL. asigurându-i că în scurtă vreme va reveni la inaugurarea Portului.

La plecarea trenului regal aclamațiunile erau nesfârșite.

În mai multe rânduri, pe strada și în port, muzicele, au cântat marșul *Deșteaptă-te Române*.

Cu altă ocazie vom face reflecțiunile noastre complete asupra cursului serbărilor din Constanța.

Pentru așt, spațiul lipsindu-ne, facem numai această dare de seamă pe scurt.

Dăminele locale care la sosire au prezentat buchete M. Sale Reginei și Principesei Maria au fost: d-na I. Trati, d-na Colonel Georgescu, d-na Zota și d-na Simizean oferite din partea Primăriei; dăminele Seid Behir Effendi și Ali Cadir din partea comunității mahomedane, d-nele Ghebrail Frenkian și Dieran Emirzian din partea comunității armenice și d-nele Hasan, Rozanis și Buies din partea comunității izraelite.

În numărul viitor vom publica discursurile și adresele șefilor comunităților prezentate Maiestății Sale Regelui.

Cultivatori rurali dobrogeni nefiind prenumerați printre cei chemați a saluta sosirea MM. LL. în Constanța, d-lu Pariano a dat M. S. o telegramă de felicitare din gara Murfatlar.

Vom reveni.

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA

„Universală“

+ 36 — Iața Independenței — 36 +

GR. M. GRIGORIU

+ 36 — Iața Independenței — 36 +

CONSTANȚA

LIBRARIA

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librărie; precum:

Papeterie bogat montată căți scoastice, de științe și difeite Române în imba

ROMÂNĂ ȘI FRANCEZĂ

Articole de pielărie, albume de fotografii și poezii, port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri, cornise pentru fotografii.

JUCĂRII DE COPII ȘI PAPUȘI.

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și străinătate.

TIPOGRAFIA

Asortată cu diferite litere tăcătura cea mai modernă pôte efectua ori-ce lucrare precum:

Cărți, Ziare, Afise, Registre, Adrese, Circulări, etichete, Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă, și de doliu.

Deposit de tot feul de imprimate și registre necesare Domnilor perceptori, Onor. Primăriei și Epitropiilor de Bisericii.

LEGATORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompte și prețurile cât se pôte de moderate.